

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
BROJ: 41 1 P 009512 20 Gž
Zenica, 30.10.2020. godine

Kantonalni sud u Zenici, u građanskom vijeću sastavljenom od sudija Jasmine Begović Devović, kao predsjednice vijeća, Maria Anić i Nine Makivić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M. M. iz B., ul. ..., zastupane po punomoćniku Agić Suadu, advokatu iz Visokog, protiv tužene I. H. iz O., ul. ..., zastupane po punomoćniku Zukić Semiru, advokatu iz Sarajeva, radi pobijanja pravnih radnji dužnika, v.s. 45.000,00 KM, odlučujući o žalbama stranaka, protiv presude Općinskog suda u Visokom, Odjeljenje u Olovu broj 41 1 P 009512 19 P od 15.06.2020, u sjednici vijeća održanoj dana 30.10.2020. godine, donio je

P R E S U D U

Žalba tužitelja se **uvažava**, pa se prvostepena presuda u dijelu odluke o troškovima postupka **preinačava**, tako da se nalaže tuženom da naknadi tužitelju troškove postupka u iznosu od 5.972,09 KM, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Žalba tuženog se **odbija** i prvostepena presuda utvrđujućem dijelu **potvrđuje**.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom utvrđeno je da ugovor o poklonu nekretnina broj ..., obrađen i ovjeren od strane notara Hatibović Sene sa sjedištem u Olovu, dana 30.09.2019. godine, kao i njegova ispravka izvornika, od 02.10.2019. godine, zaključen između I. R. iz O., kao poklonodavca, i tužene I.H., kao poklonoprimca, ne proizvodi pravne posljedice i nema nikakvo pravno dejstvo u odnosu na tužiteljicu M. M. iz B., kao povjerioca, do visine dospjelih novčanih potraživanja u iznosu od 35.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 01.01.2018. godine do isplate, te u iznosu od 4.038,20 KM na ime troškova postupka, koja tužiteljica ima prema dužniku I.R.u, a koje potraživanje je utvrđeno pravosnažnom i izvršnom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 41 1 P 008868 19 Gž, od 05.09.2019. godine, te je utvrđeno da tužiteljica ima pravo, što je tužena dužna trpjeti, da se njeno potraživanje iz presude Kantonalnog suda u Zenici broj 41 1 P 008868 19 Gž, od 05.09.2019. godine, koje ima prema dužniku I.R.u namiri iz vrijednosti nekretnine označene kao parcela broj 600/3, Križište, njiva 5. klase, površine 197 m2, upisane u ZK uložak broj 1317, KO O., te je obavezana tužena da tužiteljici nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.915,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana donošenja prvostepene presude pa do konačne isplate.

Protiv pomenute presude obje parnične stranke su blagovremeno izjavile žalbu.

Tužiteljica je izjavila žalbu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, pobijajući presudu u dijelu odluke o troškovima postupka, predlažući ovome sudu da uvaži žalbu i prvostepenu presudu u dijelu odluke o troškovima presude preinači na način što će obavezati tuženu da naknadi tužiteljici tražene troškove postupka prema troškovniku, kao i troškove žalbenog postupka.

Tužena je blagovremeno izjavila žalbu iz svih žalbenih razloga, osporavajući presudu i u dijelu odluke o troškovima postupka, predlažući ovome sudu da uvaži žalbu i pobijanu presudu preinači na način što će tužiteljicu odbiti s tužbenim zahtjevom uz naknadu troškova postupka, ili da isto ukine i predmet vrati na ponovni postupak.

Odgovori na žalbe nisu dati.

Pošto je ispitao prvostepenu presudu u dijelu u kom se pobija žalbom i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku (Sl.novine FBiH 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), drugostepeni sud je zaključio slijedeće:

Žalba tužiteljice je osnovana.

Žalba tužene nije osnovana.

Prvostepeni sud je potpuno i pravilno utvrdio činjenično stanje i primijenio materijalno pravo, a da pri tom nije počinio povredu odredaba parničnog postupka, kada je utvrdio da ugovor o poklonu nekretnina broj ..., obrađen i ovjeren od strane notara Hatibović Sene sa sjedištem u Olovu, dana 30.09.2019. godine, kao i njegova ispravka izvornika, od 02.10.2019. godine, zaključen između I.R. iz O., kao poklonodavca, i tužene I.H., kao poklonoprimca, ne proizvodi pravne posljedice i nema nikakvo pravno dejstvo u odnosu na tužiteljicu M.M. iz B., kao povjerioca, do visine dospjelih novčanih potraživanja u iznosu od 35.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 01.01.2018. godine do isplate, te u iznosu od 4.038,20 KM na ime troškova postupka, koja tužiteljica ima prema dužniku I.R.u, a koje potraživanje je utvrđeno pravosnažnom i izvršnom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 41 1 P 008868 19 Gž, od 05.09.2019. godine, te je utvrđeno da žiteljica ima pravo, što je tužena dužna trpjeti, da se njeno potraživanje iz presude Kantonalnog suda u Zenici broj 41 1 P 008868 19 Gž, od 05.09.2019. godine, koje ima prema dužniku I.R.u namiri iz vrijednosti nekretnine označene kao parcela broj 600/3, Križište, njiva 5. klase, površine 197 m2, upisane u ZK uložak broj 1317, KO O..

Za svoju presudu u navedenom dijelu prvostepeni sud je dao valjane i jasne razloge koje kao pravilne u cijelosti prihvata i ovaj sud.

Iz stanja spisa proizilazi da je tužiteljica dana 11.11.2019.godine, podnijela tužbu radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji, navodeći da je pravosnažnom i izvršnom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 41 1 P 008868 19 Gž, od 05.09.2019. godine, suprug tužene, I.R., obavezan da tužiteljici isplati iznos od 35.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 01.01.2018. godine, kao i da joj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.038,20 KM, te da nije u mogućnosti da naplati

dosuđeno potraživanje jer je dužnik I.R. raspolagao svojom imovinom u korist tužene, koja je njegova supruga, čime je onemogućio tužiteljicu da potraživanje namiri iz njegove imovine, na način što je I.R., kao poklonodavac, raspolagao svojom nepokretnom imovinom u korist tužene i poklonio joj nekretninu označenu kao parcela broj 600/3, Križište, njiva 5. klase, površine 197 m², upisanu u ZK uložak broj 1317, KO O., te da nakon provedenog ugovora o poklonu u zemljišnim knjigama, dužnik I. R. nema imovine, kao i da je navedeni ugovor zaključen nakon donošenja pravosnažne presude, smatrajući da su pravne radnje njenog dužnika I.R. i tužene poduzete na njenu štetu, te da je uslijed takvog raspolaganja onemogućena da naplati svoje potraživanje, a obzirom da dužnik I.R. nema druge imovine iz koje bi se namirilo potraživanje, postavljajući tužbeni zahtjev za utvrđenje da ugovor o poklonu nekretnina broj ..., obrađen i ovjeren od strane notara Hatibović Sene sa sjedištem u Olovu, dana 30.09.2019. godine, kao i njegova ispravka izvornika, od 02.10.2019. godine, zaključen između I.R. iz Olova, kao poklonodavca, i tužene I.H., kao poklonoprimca, ne proizvodi pravne posljedice i nema nikakvo pravno dejstvo u odnosu na tužiteljicu M.M. iz B., kao povjerioca, do visine dospjelih novčanih potraživanja u iznosu od 35.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 01.01.2018. godine do isplate, te u iznosu od 4.038,20 KM na ime troškova postupka, koja tužiteljica ima prema dužniku I.R.u, a koje potraživanje je utvrđeno pravosnažnom i izvršnom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 41 1 P 008868 19 Gž, od 05.09.2019. godine, te za utvrđenje da tužiteljica ima pravo, što je tužena dužna trpjeti, da se njeno potraživanje iz presude Kantonalnog suda u Zenici broj 41 1 P 008868 19 Gž, od 05.09.2019. godine, koje ima prema dužniku I.R.u namiri iz vrijednosti nekretnine označene kao parcela broj 600/3, Križište, njiva 5. klase, površine 197 m², upisane u ZK uložak broj 1317, KO O., te da se tužena obaveže da tužiteljici naknadi troškove parničnog postupka, sve u roku od 30 dana računajući od dana donošenja I-stepene presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Tužena je u svom odgovoru na tužbu osporila žalbene navode tužiteljice, ističući da tužiteljica nije dokazala da njen dužnik nema dovoljno sredstava za ispunjenje svoje obaveze, što je uslov po članu 280. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima, ističući i da predmetno zemljište u površini 197 m², s obzirom na cijene po m² predmetne nekretnine nisu dovoljne za namirenje tužiteljice, koja bi se mogla namiriti samo u neznatnom dijelu svog potraživanja.

Članom 7. stav 1. Zakona o parničnom postupku propisano je da su stranke dužne iznijeti sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i predložiti dokaze kojim se utvrđuju te činjenice, a članom 8. Zakona o parničnom postupku propisano je da sud odlučuje koje će činjenice uzeti kao dokazane prema svom uvjerenju na osnovu savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, a i na osnovu rezultata cjelokupnog postupka.

Članom 280. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima (Sl.novine R BiH broj 2/92, 13/93,13/94, Sl.novine F BiH broj 29/03 i 42/11), je propisano da svaki vjerovnik čije je potraživanje dospjelo za isplatu, i bez obzira kad je nastalo, može pobijati pravnu radnju svog dužnika koja je preduzeta na štetu vjerovnika, te da se smatra da je pravna radnja poduzeta na štetu vjerovnika, ako uslijed njezina izvršenja dužnik nema sredstava za ispunjenje vjerovnikova potraživanja.

Članom 281. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima je propisano da teretno raspolaganje se može pobijati ako je u vrijeme raspolaganja dužnik znao ili mogao znati da poduzetim raspolaganjem nanosi štetu svojim vjerovnicima iako je trećoj osobi s kojom se ili u čiju korist je pravna radnja poduzeta to bilo poznato ili moglo biti poznato, dok je stavom 2. pomenutog člana Zakona propisano da ako je treća osoba dužnikov suprug, ili srodnik po krvi u pravoj liniji, ili u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja ili po tazbini do istog stupnja, pretpostavlja se da joj je bilo poznato da dužnik poduzetim raspolaganjem nanosi štetu vjerovniku, dok je stavom 3. pomenutog člana Zakona propisano da kod besplatnih raspolaganja i sa njima izjednačenih pravnih radnji smatra se da je dužnik znao da preduzetim raspolaganjem nanosi štetu vjerovnicima, i za pobijanje tih radnji ne zahtjeva se da je trećem licu to bilo poznato ili moglo biti poznato, dok je stavom 4. pomenutog člana Zakona propisano da se odricanje od nasljedstva smatra besplatnim raspolaganjem.

Članom 283. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima je propisano da se pobijanje može vršiti tužbom ili prigovorom, koja tužba za pobijanje se podnosi protiv treće osobe, s kojom je ili u čiju je korist oduzeta pravna radnja, koja se pobija, odnosno njezinih univerzalnih pravnih sljednika, kako je to propisano stavom 2. pomenutog člana Zakona.

Članom 284. Zakona o obligacionim odnosima je propisano da ako sud usvoji tužbeni zahtjev, pravna radnja gubi učinak samo prema tužitelju i samo koliko je potrebno za ispunjenje njegovih potraživanja.

Članom 285. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima je propisano da se tužba za pobijanje može podnijeti u roku od 1 godine, za raspolaganje iz člana 281, stav 1, a za ostale slučajeve u roku od 3 godine, koji rok se računa od dana kada je poduzeta pravna radnja, koja se pobija.

Iz presude Kantonalnog suda u Zenici broj 41 1 P 008868 19 GŽ od 05.09.2019. godine, proizilazi da je uvažena žalba tužiteljice, te je preinačena presuda Općinskog suda u Visokom, Odjeljenje u Olovu broj 41 1 P 008868 18 P od 15.04.2018.godine, na način što je obavezan tuženi I.R. iz O. da isplati tužiteljici M.M. novčani iznos od 35.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.01.2018.godine do isplate, te da joj naknadi troškove postupka u iznosu od 4.038,20 KM.

Iz Ugovora o poklonu broj ..., zaključenog 30.09.2019.godine, između I.R., kao poklonodavca i tužene kao poklonoprimca i ispravke izvornika Ugovora o prodaji nekretnina od 02.10.2019.godine, proizilazi da predmetom ugovora - nekretnine označene kao: - k.č. br. 603/3 Križište njiva V klase, površine 197 m², iz zk. izvotka zk. uloška broj 1317 KO O., Općinskog suda u Visokom.

Iz zemljišno-knjižnog izvotka zk. uloška br. 1317 KO O. zk. ureda Općinskog suda u Visokom proizilazi da je tuženi sa 1/1 upisan kao vlasnik i posjednik nekretnina kako su one označene u predmetnom Ugovoru o poklonu broj ... obrađenog od strane notara Hatibović Sene, i da je njen upis kao vlasnika u zemljišnu knjigu izvršen na osnovu predmetnog Ugovora o poklonu.

Iz uvjerenja Službe za ekonomske poslove Općine Olovo broj ... od 15.11.2019.godine, proizilazi da I.R. nije upisan kao nosilac prava u katastarskom

operatu, dok iz Obavijesti Općinskog suda u Visokom Odjeljenja za zemljišnoknjižne poslove broj ... od 17.12.2019.godine, proizilazi da I.R. nije moguće pronaći kao lice koje je upisano kao vlasnik. Suvlasnik na nekretninama u zemljišnim knjigama koje se vode kod navedenog zemljišnoknjižnog ureda Općinskog suda u Visokom.

Iz dopisa Agencije identifikacije dokumenata, evidenciju i razmjenu podataka regionalnog centra Sarajevo broj ... od 08.11.2019.godine proizilazi da I.R. nije evidentiran kao vlasnik registrovanih motornih vozila.

Iz potvrde DOO Sajo Olovo broj ... od 24.01.2020.godine, proizilazi da je I.R. zaposlen na radnom mjestu direktora od 2016.godine, te da ostvaruje mjesečna primanja na ime plaće u iznosu od 430,00 KM, kao i da ostvaruje druga primanja koja mu pripadaju po osnovu radnog odnosa.

Iz iskaza I. R. datog na glavnoj raspravi održanoj 04.06.2020. godine, proizilazi da istom nije poznato da je tužiteljica protiv njega pokrenula postupak radi naplate svog potraživanja po presudi ovoga suda od 05.09.2012.godine, dok iz iskaza tužiteljice date u svojstvu parnične stranke na pomenutoj glavnoj raspravi proizilazi da je na poklonjenoj nekretnini izgrađena kuća 2018. ili 2019.godine, o čemu je upoznao njen punomoćnik iz razloga što nije mogla da naplati svoje potraživanja, dok iz iskaza tužene date u svojstvu parnične stranke na pomenutoj glavnoj raspravi proizilazi da je ista u julu mjesecu 2018.godine zasnovala vanbračnu zajednicu sa I.R.om, sa kojim je živjela u vanbračnoj zajednici od novembra 2017.godine, te da na predmetnoj nekretnini izgrađena njihova kuća.

Pravilno prvostepeni sud zaključuje, što proizilazi iz stanja spisa da je tužena u zemljišnu knjigu kao vlasnik predmetnih nekretnina upisana 03.10.2019. godine, na osnovu Ugovora o poklonu broj ..., na osnovu kojeg joj je njen suprug I.R. poklonio predmetnu nekretninu, tj. nakon donošenja presude Kantonalnog suda u Zenici broj 41 1 P 008868 19 GŽ od 05.09.2019. godine, kojom je I.R. obavezan da tužiteljici isplati iznos od 35.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom na taj iznos počev od 01.01.2018. godine, pa do isplate, i iznos od 4.038,20 KM na ime parničnih troškova.

Prvostepeni sud pravilno zaključuje da se za podizanje tužbe za pobijanje dužnikovih pravnih radnji ima primijeniti rok od 3 godine, propisan članom 285. stav 1 i 2 za pobijanje besplatnih raspolaganja, a koji rok nije protekao, s obzirom da je predmetni ugovor o poklonu, koji je zaključen 30.09.2019.godine, u korist tuženog se ima smatrati besplatnim raspolaganjem kako je to propisano odredbom člana 281. stav 4 Zakona o obligacionim odnosima, a tužiteljica je podnijela tužbu dana 11.11.2019.godine, kako to pravilno zaključuje prvostepeni sud.

Prvostepeni sud je pravilno utvrdio, a što proizilazi iz uvjerenja Službe za ekonomske poslove Općine Olovo broj ... od 15.11.2019.godine, uvjerenja Općinskog suda u Visokom Odjeljenja za zemljišnoknjižne poslove broj ... od 17.12.2019.godine i dopisa Agencije identifikacije dokumenata, evidenciju i razmjenu podataka regionalnog centra Sarajevo broj ... od 08.11.2019.godine da I.R. nije upisan kao nosilac prava u katastarskom operatu, ni kao vlasnik ni suvlasnik nekretnina na području koje pokriva zk ured ovog suda, te da isti nije vlasnik motornih vozila, kao i to da isti ostvaruje primanja po osnovu plaće u iznosu od 430,00 KM, smatrajući da iz navedenih primanja I.R.,

tužiteljica ne bi mogla namiriti svoje potraživanja utvrđeno pravosnažnom presudom ovoga suda, s obzirom na zakonsko ograničenja na plaći dužnika.

Pravilno prvostepeni sud zaključuje i da su besplatna raspolaganja sva ona raspolaganja koja nisu teretna tj. kojima dužnik umanjuje svoju imovinu, koje predstavlja svako raspolaganje dužnika kod kojeg on ne može zahtijevati protivčinidbu od osobe u čiju je korist raspolaganje učinjeno, te da je tipičan primjer besplatnog raspolaganja je upravo Ugovor o poklonu, što je propisano I odredbom člana 281, stav 4 Zakona o obligacionim odnosima, a u kom slučaju vjerovnik koji pobija pravnu radnju nije dužan dokazivati ni pozitivno znanje ni skrivljeno neznanje dužnika, ni treće osobe u čiju korist je radnja poduzeta, te da za razliku od tzv. paulijanske tužbe iz čl 281. st. 2. Zakona o obligacionim odnosima, kod besplatnog raspolaganja radi se o neoborivoj zakonskoj presumpciji pa korisnik besplatnog raspolaganja (protivnik pobijanja) ne može dokazivati suprotno jer se prema odredbi iz čl. 281. st. 3. ZOO za pobijanje tih radnji ne zahtjeva da je trećoj osobi to bili poznato ili moglo biti poznato, a koje zakonsko rješenje temelji se na načelu po kojem nitko ne može davati darove na račun svojih vjerovnika, a s druge strane i na okolnosti da se stjecatelj ne dovodi u nepovoljniji položaj od onog u kojem je bio jer stjecanje nije povezano s bilo kakvom žrtvom, odnosno izdacima s njegove strane.

Prvostepeni sud pravilno zaključuje da tužitelj ima dospjelo potraživanje za isplatu, utvrđenom pravosnažnom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 41 1 P 008868 19 GŽ od 05.09.2019. godine, te da I.R. nema dovoljno sredstava za ispunjenje potraživanja tužiteljice, s obzirom da ista nema nepokretne imovine, niti putničko motorno vozilo, ostvarujući primanja po osnovu plaće od 430,00 KM.

Kod takvog stanja stvari, prvostepeni sud je pravilno postupio kada je odlučio kao u izreci pobijane presude, zaključujući da su ispunjeni uslovi iz člana 280-284 Zakona o obligacionim odnosima, iz razloga navedenih na strani 3.4. 5.6. prvostepene presude, zbog čega se ne mogu prihvatiti kao osnovani žalbeni navodi tužene, kao ni žalbeni navodi da je prvostepeni sud postupio suprotno članu 284. Zakona o obligacionim odnosima, odnosno pogrešno primijenio materijalno pravo.

Međutim, osnovani su žalbeni navodi tužitelja u pogledu troškova postupka.

Naime, prvostepeni sud je pravilno postupio kada je utvrdio troškove tužitelja na ime sastava tužbe po advokatu zastupanje po advokatu na održanim pripremnim ročištima, glavnoj raspravi, nastavcima iste, kao i glavnim raspravama u ponovnom postupku, određujući taksu na tužbu i presudu u iznosu od 3.915,00 KM, shodno odredbi člana 386. stav 1. u vezi člana 387. Zakona o parničnom postupku.

Tužiteljici koja je u cijelosti uspjela sa tužbenim zahtjevom pripadaju troškovi postupka za zastupanje po advokatu shodno članu 12. i 13. 26. tačka 5. i 31. Tarife o nagradi i naknadi troškova za rad advokata (Sl.novine FBiH broj 22/2004), te joj pripada i nagrada za sastav obrazloženog podneska po advokatu od 12.12.2019.godine, shodno članu 13. stav 5. tačka b. Advokatske Tarife, te i nagrada putnih troškova advokata u iznosu od 229,82 KM i iznos od 421,20 KM za odsustvo iz kancelarije advokata za vrijeme putovanja, , s obzirom da bi u protivnom tužiteljici bilo ugroženo pravo na izbor advokata i istim pravo na pravilno suđenje, a isti stav je izražen i u Odluci Ustavnog

suda BiH broj Ap-4616/15 donesenoj na sjednici održanoj 27.02.2018.godine i broj Ap-3310/14 od 27.10.2015.godine, sa PDV-om na advokatske usluge, s obzirom da se i iz zaglavlja podnesaka punomoćnika tužiteljice proizilazi je isti PDV obveznik, te je na istim i naznačen PDV broj.

Ukupni troškovi tužiteljice za zastupanje u prvostepenom postupku po advokatu sa sudskom taksom na tužbu i presudu iznose 5.461,42 KM, a kojim troškovima treba dodati i tražene troškove za sastav žalbe po advokatu u iznosu od 351,00 KM, te iznos od 59,67 KM na ime PDV-a za sastav žalbe i tražene troškove takse na žalbu od 100,00 KM. Ukupni troškovi koji pripadaju tužiteljici iznose 5.972,09 KM i isti su odmjereni prema članu 397, stav 2 u vezi s članom 386, stav 2 i članom 387 Zakona o parničnom postupku i Advokatskoj tarifi i Zakonu o izmjenama i dopunama o advokaturi FBiH (Sl. novine FBiH broj 18/05).

S obzirom da su žalbeni navodi tužitelja osnovani u dijelu odluke o troškovima postupka, to je prvostepenu presudu trebalo preinačiti, shodno odredbi člana 229, stav 1, tačka 4 Zakona o parničnom postupku, te odlučiti kao u izreci ove presude, dok je žalbu tužene u smislu odredbe člana 226 Zakona o parničnom postupku valjalo odbiti kao neosnovanu.

Predsjednica vijeća

Jasmina Begović-Devović, s.r.